

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ

УДК 343.43

А. В. Андрушко
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін
та міжнародного кримінального права
Ужгородського національного університету

НЕЗАКОННЕ ПОМІЩЕННЯ У ПСИХІАТРИЧНИЙ ЗАКЛАД: ОСНОВНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ТА НАПРЯМИ ЗАПОБІГАННЯ

Стаття 151 Кримінального кодексу України (надалі – КК України) передбачає відповідальність за незаконне поміщення у психіатричний заклад. У правозастосовній практиці вказане діяння трапляється рідко. Так, за 2013 р. органами прокуратури обліковано 11 випадків незаконного поміщення у психіатричний заклад, у 2014 р. – 6, у 2015 р. – 16, а за одинадцять місяців 2016 р. – 13 таких злочинів [16]. Водночас у Єдиному державному реєстрі судових рішень жодного вироку, ухваленого у відповідних кримінальних провадженнях, станом на грудень 2016 р. немає. У цьому контексті слід відзначити, що незаконне поміщення у психіатричний заклад – це злочин, якому притаманний високий рівень латентності. У фундаментальному дослідженні феномена латентної злочинності, здійсненому колективом російських кримінологів на чолі з професором С.М. Іншаковим, незаконне поміщення у психіатричний стаціонар віднесено до високолатентних злочинів (коефіцієнт латентності – 42) [17, с. 625]. Серед усіх інших діянь, відповідальність за які передбачена в Кримінальному кодексі РФ, вищий коефіцієнт латентності мають лише такі злочини, як незаконне полювання (46,8), порушення правил охорони водних біологічних ресурсів (58,3), примушування давати показання (60), давання хабара (70) та одержання хабара (75) [17, с. 625]. Навряд чи варто сумніватись у тому, що в Україні стан речей подібний [11, с. 194].

Проблемним питанням запобігання та протидії незаконному поміщенню у психіатричний заклад певну увагу приділили О.Є. Амосов, Ю.М. Аргунова, В.І. Борисов, І.А. Вартилицька, І.В. Кирилук, Я.Г. Лизогуб, І.М. Тяжкова, М.І. Хавронюк, С.Д. Шапченко та інші вчені. Водночас доводиться констатувати, що більшість відповідних питань залишаються недостатньо дослідженими та дискусійними.

Метою цієї статті є з'ясування основних детермінант незаконного поміщення у психіатричний

заклад та розроблення перспективних напрямів запобігання таким діянням.

Наявні у нашому розпорядженні дані дозволяють стверджувати, що в сучасній Україні цей злочин вчиняється здебільшого з корисливих мотивів (насамперед задля заволодіння нерухомістю). «Загрозливою епідемією» називає ситуацію із відбиранням майна у пацієнтів психіатричних закладів президент Асоціації психіатрів України С.Ф. Глузман [3, с. 21]. У ЗМІ трапляється також інформація про окремі випадки політично вмотивованого застосування психіатрії в Україні [2; 12; 13; 19]. Водночас очевидно, що в сучасній Україні, на відміну від радянських часів, випадки використання репресивної психіатрії не є системною державною політикою.

Проведений нами аналіз повідомлень про випадки незаконного поміщення у психіатричний заклад, а також відповідної спеціальної літератури дозволяє визначити основні детермінанти вказаного злочину. Їх, на наш погляд, можна класифікувати на соціально-економічні, морально-психологічні, правові та організаційно-управлінські.

До соціально-економічних детермінант цих злочинів відносимо перманентну економічну кризу в Україні і пов'язане з нею хронічне недофінансування медицини загалом та системи надання психіатричної допомоги зокрема, низькі заробітні плати лікарів-психіатрів тощо. До морально-психологічних детермінант потрібно віднести деформацію суспільної моралі і девальвацію загальнолюдських цінностей, користолюбство і культ грошей у суспільстві тощо. Правовими детермінантами цих злочинів є недосконалість законодавства, що регулює підстави та порядок надання психіатричної допомоги, а також недоліки кримінального законодавства, що передбачає відповідальність за незаконне поміщення у психіатричний заклад. До організаційно-управлінських детермінант відносимо нереформованість та

архаїчність системи надання психіатричної допомоги в Україні, недоліки у діяльності вітчизняних судової влади та правоохоронної системи (насамперед їх корумпованість).

Розглянемо окреслені детермінанти докладніше.

Насамперед варто наголосити на тому, що існуюча на сьогодні в Україні система надання психіатричної допомоги в основних своїх рисах зберегла особливості і стандарти радянської психіатрії, яка, як відомо, тривалий час використовувалась у репресивних цілях з метою боротьби з інакомислячими. Слід підкреслити, що реноме вітчизняної психіатрії серйозно постраждало саме в ті часи й не відновлено повністю до сьогодні. Як наслідок, маємо ситуацію, коли населення побоюється психіатрів, уникає добровільної госпіталізації до психіатричного закладу навіть за гострої на те потреби. Згідно з даними, що їх наводить С.Ф. Глузман, з усіх жителів України, у яких в результаті спеціального дослідження була виявлена серйозна психіатрична патологія, лише 20% звертались за допомогою до лікаря-психіатра [6]. Водночас головний психіатр Львівської області, віце-президент Асоціації психіатрів України Ю.П. Закаль у 2009 р. стверджував, що 30–40% пацієнтів вітчизняних психлікарень – це люди, які б не мали там перебувати [18]. Звичайно, за кілька десятиліть, що минули відтоді, коли психіатрія активно використовувалась у політичних цілях, відбулись деякі позитивні зміни. Так, прийнятий у 2000 р. Закон України «Про психіатричну допомогу» визначив підстави та порядок примусової госпіталізації осіб до психіатричних закладів. Водночас значна частина цих закладів до сьогодні залишається напівзакритими, режимними об'єктами, де порушення прав пацієнтів є звичним явищем. Про зазначене ганебне явище громадськості стає відомо здебільшого після цілеспрямованого моніторингу відповідних закладів уповноваженими особами [10]. Слід погодитись із І.В. Кирилюком, який відзначає, що закритість психіатричних лікарень сприяє тому, що ззовні їхніх працівників ніхто не контролює, доступ туди представників правозахисних організацій ускладнений; розповсюджена ж кругова порука у цих закладах стає однією з причин безкарності осіб, винуватих у вчиненні злочинних діянь [9, с. 144].

Більшість лікарів-психіатрів, що у них працюють, – це особи пенсійного та передпенсійного віку [5], які навчались і починали працювати ще в радянські часи. Молодь не поспішає заступати на їх місце, адже робота ця, зрозуміло, є складною, стресовою, а заробітна плата – мізерною. Та й можливості для т. зв. «додаткових заробітків», які, ні для кого не секрет, стали звичними в інших галузях медицини, тут менші. Низькооплачувана пра-

ця лікаря, поза сумнівом, є фактором, що може спонукати його до протиправної поведінки у професійній сфері діяльності.

Важливе значення у детермінації цього злочину мають правові детермінанти. Попри чималу роль чинного Закону України «Про психіатричну допомогу» у справі запобігання поміщенням до психіатричного закладу осіб, які такої госпіталізації не потребують, вказаний Закон містить низку недоліків. Насамперед варто зазначити, що у рішенні від 1.06.2016 р. Конституційний Суд України визнав таким, що не відповідає Конституції України, положення третього речення ч. 1 ст. 13 Закону України «Про психіатричну допомогу» у взаємозв'язку з положенням ч. 2 цієї статті стосовно госпіталізації особи, визнаної у встановленому законом порядку недієздатною, до психіатричного закладу на прохання або за згодою її опікуна за рішенням лікаря-психіатра без судового контролю [15]. Це рішення, поза сумнівом, є важливим та прогресивним. Однак доводиться констатувати, що Верховна Рада України досі не привела положення законодавства України у сфері надання психіатричної допомоги у відповідність до цього рішення.

Недостатньо чіткими й однозначними є окремі терміни (зокрема, оціночні поняття «тяжкий психічний розлад», «безпосередня небезпека для неї чи оточуючих» тощо), які вживаються у цьому Законі й мають значення для встановлення підстав для госпіталізації особи до психіатричного закладу в примусовому порядку. Мають рацію дослідники, котрі підкреслюють, що з огляду на наявний криміногенний потенціал у цій сфері законодавство повинно ідеально відповідати вимогам повноти, чіткості та недвозначності, інакше вже на цьому етапі створюються умови для різного роду зловживань [9, с. 145].

Низка положень Закону України «Про психіатричну допомогу» не відповідає європейським стандартам з прав людини. Зокрема, Європейський суд з прав людини підкреслював, що ключовою гарантією за ч. 4 ст. 5 Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод є те, що особа, яку примусово утримують у психіатричному закладі, повинна мати право на судовий перегляд за її власним бажанням. Доступ особи, яка утримується в такому закладі, до суду не має залежати від доброї волі адміністрації закладу та використовуватись за розсудом керівництва медичного закладу (справи «Gorshkov v. Ukraine» та «Kucheruk v. Ukraine») [8, с. 190]. Водночас вітчизняне законодавство не передбачає можливості для таких осіб самостійно звернутись до суду про перегляд рішення щодо примусового їх утримання у психіатричному закладі.

У рішенні Європейського суду з прав людини у справі «Анатолій Руденко проти України»

зазначалось, що примусово госпіталізовані до психіатричного закладу пацієнти повинні мати можливість отримати висновки незалежних психіатрів. Суд підкреслив, що можливість пацієнта отримати інший висновок незалежних експертів-психіатрів зазначена у Принципах ООН щодо захисту осіб із психічними захворюваннями та поліпшення психіатричної допомоги, є важливою гарантією захисту від можливого свавілля під час прийняття рішень стосовно продовження застосування примусового лікування [14]. Водночас вітчизняне законодавство не передбачає відповідної можливості, що є порушенням Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод. На жаль, мають місце й інші невідповідності положень чинного Закону України «Про психіатричну допомогу» європейським стандартам з прав людини [8].

Серйозні недоліки має також ст. 151 КК України, яка передбачає кримінальну відповідальність за незаконне поміщення у психіатричний заклад. Аналіз цієї норми дозволяє стверджувати, що вона поширює свою дію лише на випадки поміщення у психіатричний заклад завідомо психічно здорової особи і не стосується інших вимог Закону України «Про психіатричну допомогу», які встановлюють підстави та порядок недобровільної госпіталізації, в результаті чого у психіатричному закладі опиняється не за своєю волею особа, яка такої госпіталізації не потребує. Вважаємо також, що буквально тлумачення диспозиції ч. 1 ст. 151 КК України не дозволяє зробити однозначний висновок про те, що ця норма охоплює випадки незаконного утримання (продовження перебування) особи в такому закладі після того, як відпали підстави для її подальшого перебування в ньому (наприклад, після одужання особи). Незрозумілим і хибним видається також підхід законодавця, який передбачає менш суворі покарання за вчинення незаконного поміщення у психіатричний заклад, ніж за скоєння незаконного позбавлення волі.

Аналізуючи детермінанти цього діяння, необхідно наголосити на глибокому падінні моральності окремих лікарів-психіатрів та їхній професійній деформації, адже йдеться про ситуації, де медик, усвідомлюючи, що особа не потребує примусової госпіталізації до психіатричного закладу, все ж приймає відповідне рішення. Проблему падіння рівня моральності у контексті досліджуваного питання слід розглядати ширше, адже стосується вона також тих суддів, які, діючи у змові з психіатрами, виносять рішення про госпіталізацію особи до психіатричного закладу в примусовому порядку, а також інших осіб (членів сім'ї, родичів тощо), котрі стають ініціаторами поміщення особи у психіатричний заклад, розуміючи, що стаціонарної психіатричної допомоги

вона насправді не потребує. В результаті прогресуючої девальвації фундаментальних цінностей маємо ситуацію, коли окремі громадяни заради власної вигоди готові позбутись навіть найближчих, здавалось би, осіб шляхом поміщення їх на «лікування» до психіатричних закладів.

Звертає на себе увагу той факт, що попри щорічну фіксацію в офіційній статистиці злочину, відповідальність за вчинення якого передбачена ст. 151 КК України, попри немалу кількість відповідних повідомлень у ЗМІ, знайти бодай один обвинувальний вирок, ухвалений щодо винних, складно. Принаймні, як відзначалось вище, в Єдиному державному реєстрі судових рішень таких не виявлено. Видається, є підстави стверджувати, що одним із чинників такого діяння є безкарність винуватих у їх вчиненні осіб, яка, як відомо, породжує нові злочини. Варто, вочевидь, погодитись із С.Ф. Глузманом, який вважає, що відсутність в Україні кримінальних проваджень проти таких лікарів пояснюється тим, що «бізнес», який полягає у позбавленні психічнохворих (чи тих, кого за таких видають) квартир, організують і «кришують» правоохоронні органи [7]. Тому досягнення реальних успіхів у справі запобігання використанню психіатрії у злочинних цілях навряд чи можливе без проведення дієвої реформи правоохоронних органів та реформи судової системи.

Однією із причин безкарності осіб, винуватих у вчиненні такого діяння, є також самі особливості психічних захворювань і специфіка психіатричної сфери діяльності; психіатр завжди має можливість апелювати до того, що «випадково» поставив неправильний діагноз. Не зайве нагадати також, що якщо регулярно вводити в організм психотропні препарати, у психіці людини відбуваються незворотні зміни; іншими словами, через певний період часу особа справді може бути визнана такою, що потребує госпіталізації до психіатричного закладу. Відзначимо, що на момент звернення представника психіатричного закладу до суду із заявою про госпіталізацію особи до психіатричного закладу у примусовому порядку на підставах, передбачених ст. 14 Закону України «Про психіатричну допомогу», вона вже перебуває у психіатричному закладі, в якому не лише утримується, а й, «у разі потреби», піддається примусовому лікуванню ще до винесення відповідного рішення суду та набрання ним чинності (ч. 4 ст. 16 Закону України «Про психіатричну допомогу» встановлює, що до винесення рішення судом лікування може проводитись за рішенням лікаря-психіатра (комісії лікарів-психіатрів)). Слід підкреслити, що це положення національного законодавства несумісне з положеннями п. «е» ч. 1 ст. 5 Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод, про що вже зазначалось у спеціальній літературі [8, с. 193]. Має рацію

Д.А. Гудима, який відзначає, що відповідні положення чинного законодавства мають бути змінені як з урахуванням гіпотетичної потреби у наданні у примусовому порядку негайної психіатричної допомоги, так і з урахуванням реальних можливостей національних судів щодо організації та строків розгляду таких справ [8, с. 193].

Гарантією запобігання необґрунтованого поміщення особи у психіатричний заклад у примусовому порядку має бути розгляд цього питання судом. Закон України «Про психіатричну допомогу» (ч. 3 ст. 16) передбачає, що до заяви (у ній повинні бути викладені підстави госпіталізації особи до психіатричного закладу в примусовому порядку), яку представник психіатричного закладу, в котрому перебуває особа, протягом 24 годин направляє до суду, додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність такої госпіталізації. Водночас доводиться констатувати, що вказана законодавча гарантія є, по суті, формальністю, адже, як справедливо відзначають дослідники проблеми, суд здебільшого не має жодних підстав не довіряти цьому висновку [4]. Таким чином, фактично будь-яка людина, не обов'язково психічнохвора, може бути госпіталізована до психіатричного закладу в примусовому порядку, якщо лікар-психіатр доведе, що вона, для прикладу, виявляє реальні наміри вчинити дії, що являють собою безпосередню небезпеку для неї чи оточуючих.

Серед перспективних заходів запобігання незаконним поміщенням до психіатричних закладів осіб, які цього не потребують, можна виокремити такі:

1) модернізація системи надання психіатричної допомоги на основі європейських стандартів. Серед іншого, необхідно створити заклади соціальної психіатрії, де б перебували особи, які не потребують госпіталізації саме у психіатричні стаціонари, розширити використання амбулаторної психіатричної допомоги, забезпечити психіатричні заклади сучасними ефективними медикаментами. Зрозуміло, що для цієї реформи потрібні чималі кошти, однак їх слід відшукати, інакше про вирішення проблеми навряд чи можна говорити всерйоз;

2) суттєве підвищення заробітної плати лікарям-психіатрам, яка повинна відповідати складності й інтенсивності виконуваної ними роботи, постійному психоемоційному навантаженню. Медик повинен цінувати свою роботу, дбати про підвищення професійного рівня, а не перейматися тим, як заробити додаткові кошти. Інакше кажучи, вчиняти відповідні діяння йому має бути невигідно;

3) внесення змін до Закону України «Про психіатричну допомогу», які дали б змогу усунути окреслені вище недоліки, та до ст. 151 КК України, що дозволили б забезпечити ефективну кримінально-правову протидію поміщенням у психіатричні заклади осіб, які не потребують примусової госпіта-

лізації. Зокрема, у ч. 1 ст. 151 КК України правильніше було б передбачити, що відповідальність настає за незаконне поміщення у психіатричний заклад особи, яка не потребує стаціонарної психіатричної допомоги. Крім того, доцільно встановити, що кримінально караним є не лише незаконне поміщення у психіатричний заклад особи, яка не потребує стаціонарної психіатричної допомоги, а й незаконне утримання її в ньому [1, с. 201–204]. Необхідно також посилити кримінальну відповідальність за незаконне поміщення у психіатричний заклад;

4) забезпечення реалізації принципу невідворотності кримінальної відповідальності. Для цього необхідно насамперед провести виважену судову реформу та реформу правоохоронних органів, мінімізувати нинішні масштаби корупції.

Підсумовуючи, підкреслимо, що ефективно запобігання незаконним поміщенням у психіатричні заклади можливе лише за умови реформування існуючої системи надання психіатричної допомоги, відходу останньої від радянських стандартів та перебудови її на засадах поваги до фундаментальних прав людини. Без цього, на наше переконання, досягти реальних успіхів неможливо.

Література

1. Андрушко А.В. Проблеми кримінальної відповідальності за незаконне поміщення в психіатричний заклад / А.В. Андрушко // Особливості формування законодавства України: філософсько-правові, історичні та прикладні аспекти : матер. III Всеукр. наук.-практ. конфер. (11–12 бер. 2016 р., м. Івано-Франківськ). – Івано-Франківськ : Івано-Франк. ун-т права ім. Короля Данила Галицького, 2016. – С. 201–204.
2. Басмат О. Каральна психіатрія знову повертається в Україну? / О. Басмат // Українська правда. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravda.com.ua/columns/2012/06/26/6967468/>.
3. Бурлакова В. Над гніздом зозулі. Чому в українських психіатричних лікарнях не надають адекватної допомоги / В. Бурлакова // Український тиждень. – № 10 (278). – С. 20–21.
4. Герасимчук В. Карательная психиатрия в 21-м веке / В. Герасимчук // LB.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://lb.ua/society/2011/04/19/93288_karatelnaya_psihiatriya_v_21om_v.html.
5. Глузман С. Психиатрическая земля / С. Глузман // LB.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://lb.ua/society/2016/09/26/346186_psihiatricheskaya_zemlya.html.
6. Глузман С. Сколько стоит плохое лечение? / С. Глузман // LB.ua. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://lb.ua/society/2011/11/25/125547_skolko_stoit_plohoe_lechenie.html.
7. Глузман С. Чья смирительная рубашка? / С. Глузман // LB.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://lb.ua/society/2013/04/22/197474_zakon_psihiatricheskoy_pomoshchi.html.
8. Гудима Д. Обмеження прав психічнохворих у практиці Європейського суду з прав людини / Д. Гудима // Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи) : статті учасн. ювіл. Х Міжнар. кругл. столу (12–13 груд. 2014 р., м. Львів) : у 2-х ч. – Львів, 2015. – Ч. I. – С. 173–200.

9. Кирилюк І.В. Злочинність у сфері психіатрії: особливості, детермінанти та шляхи запобігання / І.В. Кирилюк // Вісник Академії адвокатури України. – 2001. – № 3 (22). – С. 140–148.

10. Колесникова Н. Психлікарні та психоневрологічні інтернати: тортури замість допомоги / Н. Колесникова // Центр інформації про права людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://humanrights.org.ua/material/psihlikarni_ta_psihonevrologichni_internati_torturi_zamist_dopomogi.

11. Кримінологія : [підруч.] / [В.В. Голина, Б.М. Головкін, М.Ю. Валуцька та ін.] ; за ред. В.В. Голини, Б.М. Головкіна. – Х. : Право, 2014. – 440 с.

12. Мороз Д. Влада хоче закрити мені рота, заговоривши до психушки – Раїса Радченко / Д. Мороз // Радіо Свобода [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.radiosvoboda.org/a/25047080.html>.

13. Пархомчук Т. Відродження каральної психіатрії? / Т. Пархомчук // Дзеркало тижня. – 29 грудня 2010 р. – № 49. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://gazeta.dt.ua/POLITICS/vidrozhennya_karalnoyi_psihiatriyi.html.

14. Рішення Європейського суду з прав людини в справі «Анатолій Руденко проти України» (заява № 50264/08) від 17 квітня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_a10/page

15. Рішення Конституційного Суду України у справі № 2-рп/2016 від 1.06.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-16>.

16. Статистична інформація про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування за 2013–2016 рр. // Офіційний сайт Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>.

17. Теоретические основы исследования и анализа латентной преступности : [монография] / под ред. С.М. Иншакова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА ; Закон и право, 2011. – 839 с.

18. Чому в Україні важко перестати бути «психом» // Zik [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zik.ua/news/2009/06/16/chomu_v_ukraini_vazhko_perestaty_butyu_psyhom_184635.

19. Як позбутися людини, яка Вам заважає? Чи існує в Україні «каральна психіатрія»? // Zik [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zik.ua/tv/video/59092>.

Анотація

Андрушко А. В. Незаконне поміщення у психіатричний заклад: основні детермінанти та напрями запобігання. – Стаття.

У статті розглянуто основні детермінанти незаконного поміщення у психіатричний заклад (ст. 151 КК України) та запропоновано перспективні напрями запобігання вказаним діями.

Ключові слова: незаконне поміщення у психіатричний заклад, детермінанти, запобігання злочинам.

Аннотация

Андрушко А. В. Незаконное помещение в психиатрическое учреждение: основные детерминанты и направления предупреждения. – Статья.

В статье рассмотрены основные детерминанты незаконного помещения в психиатрическое учреждение (ст. 151 УК Украины) и предложены перспективные направления предупреждения указанных деяний.

Ключевые слова: незаконное помещение в психиатрическое учреждение, детерминанты, предупреждение преступлений.

Summary

Andrushko A. V. Illegal placement to mental hospital: main determinants and trends of prevention. – Article.

The article analyzes main determinants of illegal placement to a mental hospital (article 151 of the Criminal Code of Ukraine) and suggests perspective trends of prevention of this crime.

Key words: illegal placement to mental hospital, determinants, prevention of crimes.